

- NACRT -



Vlada Republike Hrvatske
Ured za ljudska prava

**Izvješće o napretku u provedbi Nacionalnog programa
zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011.
godine u 2008. godini**

Srpanj 2009.

Sadržaj:

Uvod	3
Analiza provedbe mjera u 2008. godini iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine	5
I. Sustav zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj	5
II. Prioritetna područja Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine.....	5
1. Suzbijanje rasne i druge diskriminacije	5
2. Ravnopravnost spolova.....	7
3. Nacionalne manjine	8
4. Skrb o Hrvatima izvan domovine	15
5. Prava aktivnih sudionika i stradalnika Domovinskog rata	16
6. Pravo na pošteno suđenje.....	17
7. Pravo na pristup informacijama	18
8. Pravo na rad	18
9. Djeca	18
10. Mladi	20
11. Skrb o posebno osjetljivim skupinama	21
11.1. Osobe s invaliditetom	21
11.2. Osobe s duševnim smetnjama.....	22
11.3. Osobe starije životne dobi.....	22
11.4. Prava osoba kojima je oduzeta sloboda	24
11.5. Prava tražitelj azila, azilanata i osoba pod supsidijarnom zaštitom.....	25
12. Pravo na zdrav okoliš.....	28
13. Trgovanje ljudima.....	29
14. Sigurnost i ljudska prava.....	29
III. Promicanje obrazovanja za ljudska prava u Republici Hrvatskoj	31
Zaključak.....	33

Uvod

Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine je dokument Vlade Republike Hrvatske usvojen 2. studenog 2007. godine kojim Vlada Republike Hrvatske želi:

- (1) zaštititi, promicati i unapređivati ljudska prava u Republici Hrvatskoj, posebice na onim područjima ljudskih prava koja drži najvažnijima;
- (2) podići javnu svijest o važnosti poznavanja i ostvarivanja ljudskih prava;
- (3) unapređivati suradnju u sustavu tijela Republike Hrvatske za zaštitu i promicanje ljudskih prava;
- (4) uspostaviti sustav obrazovanja za ljudska prava te
- (5) stvoriti uvjete za kvalitetnu suradnju s organizacijama civilnoga društva na području ljudskih prava.

Potanko analizirajući trenutno stanje zaštite ljudskih prava kroz niz područja društvenog života, Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine je prvi dokument koji cjelovito obuhvaća pitanja ostvarivanja ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Riječ je o dokumentu koji prepoznaje važnost uključivanja principa ljudskih prava u sva područja društvenog života te sukladno tome predviđa provedbu niza ciljeva koji će primjenu načela ljudskih prava učiniti svakodnevnom praksom. Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine također za svaki cilj propisuje i mjere čijim će ostvarenjem, završetkom provedbe Nacionalnog programa, doći do značajnih pomaka u stupnju zaštite ljudskih prava.

Područja na kojima su sukladno Nacionalnom programu određeni ciljevi su sljedeća:

- suzbijanje rasne i druge diskriminacije
- ravnopravnost spolova
- nacionalne manjine
- skrb o Hrvatima izvan domovine
- zatočene i nestale osobe u Republici Hrvatskoj
- prava aktivnih sudionika i stradalnika Domovinskog rata
- pravo na pravično suđenje
- zaštita žrtava/svjedoka
- sloboda medija
- pravo na informaciju
- vjerska prava i sloboda
- pravo na rad
- posebna zaštita obitelji
- djeca
- mladi
- skrb o posebno osjetljivim skupinama građana: osobama s invaliditetom, zaštita prava osoba s duševnim smetnjama i/ili intelektualnim teškoćama, osobama starije životne dobi, ovisnicima o opojnim drogama, HIV pozitivnim osobama, zaštita prava osoba kojima je oduzeta sloboda, zaštita prava tražitelja azila, azilanata i osoba pod supsidijarnom zaštitom, skrb o spolnim i rodnim manjinama
- pravo na zdrav život i okoliš

- suzbijanje korupcije
- suzbijanje trgovanja ljudima
- sigurnost i ljudska prava
- razminiranje područja od zaostalih mina iz Domovinskog rata.

S obzirom da je gotovo svaki od ciljeva Nacionalnog programa razrađen kroz nekoliko mjera koje imaju različite rokove provedbe, središte analize ovog Izvješća o napretku u provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine su ona područja na kojima su predviđeni ciljevi i mjere s rokom provedbe u 2008. godini. U Izvješće je uvrštena i nekolicina mjera čiji je rok provedbe 2009. godina ili su predviđene za kontinuiranu provedbu, a provedene su u 2008. godini i to na područjima Nacionalne manjine, Djeca te Osobe starije životne dobi.

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske je kao koordinator provedbe aktivnosti predviđenih Nacionalnim programom od svih tijela zaduženih za provedbu mjera iz navedenog Programa zatražio dostavljanje Izvješća o provedbi mjera kojih su bili nositelji u protekloj godini. Izvješće koje slijedi objedinjeni je prikaz provedbe svih mjera koje su planirane u 2008. godini.¹

¹ Napomena: u tekstu Izvješća o napretku u provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine u 2008. godini pojmovi izraženi u muškom rodu obuhvaćaju osobe muškog i ženskog spola. Ovakvim se načinom izražavanja nipošto ne umanjuje značaj načela ravnopravnosti spolova već se zadržava način označavanja prisutan u Nacionalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine.

Analiza provedbe mjera u 2008. godini iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine

I. Sustav zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj

6. Cilj: Izraditi nove propise i uskladiti postojeće za daljnji razvoj civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

6.3. Mjera: Usvojiti Program suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj.

Nositelj: Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Savjet za razvoj civilnoga društva u suradnji s organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Ured za Udruge Vlade Republike Hrvatske je izradio nacrt doradenog teksta navedenog programa pod naslovom *Program suradnje Vlade Republike Hrvatske i organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj*. Tekst je nakon razmatranja na sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva poslan užoj radnoj skupini na doradu, pa se očekuje skoro usvajanje od strane Vlade Republike Hrvatske.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ureda za udruge.

II. Prioritetna područja Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine.

1. Suzbijanje rasne i druge diskriminacije

7. Cilj: Osigurati učinkovitu pravnu zaštitu protiv diskriminacije.

7.1. Mjera: Donošenje antidiskriminacijskog zakona u skladu sa smjernicama Europske unije i dobrom praksom zemalja članica.

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

Rok: 2008.

Provedba: Zakon o suzbijanju diskriminacije je usvojen 15. srpnja 2008. godine, a na snagu je stupio 1. siječnja 2009. godine. Zakon o suzbijanju diskriminacije je usklađen s direktivama Europske unije (2000/43/EZ, 2000/78/EZ) te zabranjuje diskriminaciju na temelju 18 osnova (na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije). Zakon definira oblike diskriminacije (izravna i neizravna, uznemiravanje i spolno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju, popuštanje razumne prilagodbe, segregacija) te zabranjuje diskriminaciju u veoma širokom rasponu područja društvenog života. Zakon uspostavlja institucionalni okvir za suzbijanje diskriminacije, određuje pučkog pravobranitelja kao središnje tijelo za

suzbijanje diskriminacije i propisuje njegove nadležnosti, definira postupak pred sudom te sadrži prekršajne odredbe.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

7.2. Mjera: Osnivanje jedinstvenog tijela za suzbijanje diskriminacije.

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

Rok: 2008.

Provedba: Zakonom o suzbijanju diskriminacije, kao središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije, određen je pučki pravobranitelj. Sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije pučki pravobranitelj ima sljedeće ovlasti:

1. zaprima prijave svih fizičkih i pravnih osoba iz članka 10. ovoga Zakona,
2. fizičkim i pravnim osobama koje su podnijele pritužbu zbog diskriminacije pruža potrebne obavijesti o njihovim pravima i obvezama te mogućnostima sudske i druge zaštite,
3. ako nije započeo sudski postupak, ispituje pojedinačne prijave i poduzima radnje iz svoje nadležnosti potrebne za otklanjanje diskriminacije i zaštitu prava diskriminirane osobe,
4. upozorava javnost na pojave diskriminacije,
5. uz pristanak stranaka provodi postupak mirenja uz mogućnost sklapanja izvansudske nagodbe,
6. podnosi kaznene prijave u vezi sa slučajevima diskriminacije nadležnom državnom odvjetništvu,
7. prikuplja i analizira statističke podatke o slučajevima diskriminacije,
8. u svom godišnjem izvješću, a po potrebi i izvanrednim izvješćem, Hrvatski sabor izvješćuje o pojavama diskriminacije,
9. provodi istraživanja na području diskriminacije, daje mišljenja i preporuke te predlaže Vladi Republike Hrvatske odgovarajuća zakonska i strateška rješenja.

Osim navedenih ovlasti pučki je pravobranitelj Zakonom ovlašten prikupljati evidencije posebnih pravobranitelja u predmetima vezanim za diskriminaciju i statističke podatke o sudskim predmetima vezanim za diskriminaciju. Nadalje, pri izradi redovitih izvješća, mišljenja i preporuka o pojavama diskriminacije, pučki pravobranitelj surađuje sa socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, crkvama i vjerskim zajednicama te Savjetom za nacionalne manjine. Sva državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima te pravne i fizičke osobe dužna su pučkom pravobranitelju prijaviti osnovanu sumnju na diskriminaciju te su, na zahtjev pučkog pravobranitelja, dužna dostaviti podatke i dokumente vezane uz diskriminaciju.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

8. Cilj: Osigurati provedbu zakonskih odredbi o zabrani diskriminacije.

8.1. Mjera: Napraviti analizu pozitivnog zakonodavstva i definirati izmjene i dopune u svrhu sprječavanja diskriminacije.

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave te stručnim i znanstvenim institucijama i organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Analiza postojećeg pozitivnog zakonodavstva koje regulira diskriminaciju je napravljena od strane radne skupine koja je sudjelovala u izradi Zakona o suzbijanju diskriminacije. Na njoj se temeljila izrada Zakona o suzbijanju diskriminacije.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

2. Ravnopravnost spolova

11. Cilj: Unapređivanje zakonodavstva na području ravnopravnosti spolova.

11.1. Mjera: Izmjena i dopuna Zakona o ravnopravnosti spolova.

Nositelji: Premda je u Nacionalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine za nositelja određen Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske nositelj izrade Zakona bilo je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Rok: 2008.

Provedba: Zakon o ravnopravnosti spolova je donesen 15. srpnja 2008. godine. Novi Zakon o ravnopravnosti spolova je u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom Europske unije u području ravnopravnosti spolova čime je izvršena obveza iz Akcijskog plana za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih administrativnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine EU na pregovaračkom poglavlju 19. – Socijalna politika i zapošljavanje, u području jednakih mogućnosti. Zakon donosi proširenje zabrane diskriminacije u području zapošljavanja i rada te dobivanja i nabave odnosno pružanja usluga, a također uvodi i nove institute kao što je udružna tužba, prebacivanje tereta dokaza i načelo žurnosti u sudskim postupcima. Zakonom se uspostavlja neovisno tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije na području ravnopravnosti spolova i time su harmonizirani propisi o djelokrugu rada pravobraniteljice za ravnopravnost spolova na način da aktivnosti njenog ureda obuhvaćaju sve funkcije neovisnog tijela za ravnopravnost spolova. Potrebno je istaknuti da se ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo po prvi puta uvode kvote za političke stranke. Političke stranke su prilikom utvrđivanja i predlaganja liste kandidata za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne poštovati načelo ravnopravnosti spolova i voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na izbornim listama (neuravnoteženost postoji ako je zastupljenost jednog spola u tijelima političkog i javnog odlučivanja niža od 40%).

Zakon propisuje i kazne što će zasigurno doprinijeti boljem ostvarivanju prava žena te dovesti do toga da rodno osjetljive politike postanu normom.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

3. Nacionalne manjine

13. Cilj: Razvijati pozitivnu politiku Republike Hrvatske prema nacionalnim manjinama.

13.2. Mjera: Povećati stručnu službu Savjeta za nacionalne manjine.

Nositelj: Savjet za nacionalne manjine.

Rok: 2008.

Provedba: Sukladno predviđenoj mjeri Savjet za nacionalne manjine je u protekloj godini primio jednu osobu na radno mjesto „stručnog savjetnika“, a tijekom 2009. godine planira se i raspisivanje natječaja za radno mjesto „višeg stručnog savjetnika“.

Utrošena sredstva: Savjet za nacionalne manjine - 32.000,00 kuna.

14. Cilj: Suzbijati stereotipe i predrasude prema nacionalnim manjinama.

14.1. Mjera: Održati stručne rasprave i seminare u svrhu suzbijanja stereotipa i predrasuda prema nacionalnim manjinama u kontekstu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i procesa pridruživanja Europskoj uniji.

Nositelj: Agencija za odgoj i obrazovanje, Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Centrom za ljudska prava i Hrvatskom radiotelevizijom.

Rok: 2008.

Provedba: Agencija za odgoj i obrazovanje je, u okviru projekta *Pristupačnije i kvalitetnije školovanje Roma u Republici Hrvatskoj*, organizirala dvodnevni stručni skup za odgojitelje, učitelje i stručne suradnike koji rade s romskom djecom. Osim toga, u okviru projekta Phare 2005 *Poboljšanje pristupa obrazovanju i zapošljavanju za pripadnike romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*, Agencija za odgoj i obrazovanje je sudjelovala u izradi priručnika za pomoć školama. Priručnik definira romske pomagače i njihovo usavršavanje, a tijekom 2008. godine planirana su i tri stručna skupa namijenjena pomagačima od kojih je jedan ostvaren u rujnu.

Ured za nacionalne manjine održao je dva seminarara o edukaciji voditelja i predstavnika romskih udruga i organizacija na kojima su sudionici bili upoznati s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, s provedbom Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005 – 2015. godine, s Nacionalnom politikom za promicanje ravnopravnosti spolova te analizom izvještavanja u medijima. Na seminarima su izlagali predstavnici nadležnih ministarstava i vladinih ureda, sveučilišni profesori te predavači Međunarodnog centra za obrazovanje novinara.

Ured za ljudska prava je u suradnji s Centrom za ljudska prava i Savjetom za nacionalne manjine 19. prosinca 2008. godine organizirao okrugli stol na temu „Ostvarivanje prava pripadnika/ca nacionalnih manjina – Primjena članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“. Osim navedenog događaja, pitanjima ostvarivanja prava nacionalnih manjina, pozornost je bila posvećena i na konferenciji organiziranoj povodom obilježavanja 60. godišnjice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima.

Utrošena sredstva: Savjet za nacionalne manjine – 13.042,00 kune.

15. Cilj: Osigurati primjenu članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

15.2. Mjera: Uspostava Središnjeg popisa državnih službenika i namještenika.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu², Ministarstvo financija.

Rok: 2008.

Provedba: Središnji državni ured za upravu uspostavio je, do uspostave Središnjeg popisa državnih službenika i namještenika, privremenu evidenciju o broju i strukturi državnih službenika i namještenika, uključujući i zaposlene pripadnike nacionalnih manjina. Prikupljanju podataka o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave značajno će doprinijeti i provedba projekta centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima čiji nositelj je Ministarstvo financija, a za provedbu kojeg su u 2008. godini poduzete potrebne predradnje.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu, redovna proračunska sredstva Ministarstva financija.

15.3. Mjera: Podnijeti godišnje izvješće o stanju zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, izvršnim i pravosudnim tijelima, odnosno provedbi Plana prijama u državnu službu i stanju Središnjeg popisa državnih službenika i namještenika.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu, tijela državne uprave.

Rok: 2008.

Provedba: Planom prijama u državnu službu za tijela državne uprave, stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2008. godinu utvrđeno je da je u tijelima za koja se donosi Plan zaposlen 2031 pripadnik nacionalnih manjina te da se u 2008. godini planira zaposliti 226 pripadnika nacionalnih manjina (224 u tijelima državne uprave te 2 u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske). Prema podacima iz privremene evidencije Središnjeg državnog ureda za upravu o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika u veljači 2009. godine bilo je zaposleno 2160 pripadnika nacionalnih manjina što ukazuje na povećanje broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 129 u odnosu na razdoblje donošenja Plana prijama za 2008. godinu. Prema istim podacima udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u ministarstvima je 4,02%, u središnjim državnim uredima 0,87%, a u državnim upravnim organizacijama 4,26%, u uredima državne uprave u županijama 5,84%, u stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske 4,59% te u ostalim državnim tijelima (ne obuhvaćaju stručnu službu Ustavnog suda obzirom da ovom Uredu ne dostavlja podatke, te pravosudna tijela za koja evidenciju vodi Ministarstvo pravosuđa) 2,34%. Ukupan udio pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pobrojanim državnim tijelima je 4,13%. Važno je istaknuti da u cilju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u tijelima državne uprave sukladno članku 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Središnji državni ured za upravu, na svojim web stranicama redovito objavljuje podatke o mogućnostima zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te da se u svim tekstovima javnih natječaja ističe pravo prednosti pripadnika nacionalnih manjina pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima. Nadalje, u

² Kao nositelj ove, te nekoliko ostalih mjera u tekstu Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine, naveden je Središnji državni ured za upravu. Navedena institucija je u trenutku sastavljanja ovog Izvješća prestala postojati (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu središnjih tijela državne uprave, NN, br. 77/09) te je uspostavljeno novo tijelo – Ministarstvo uprave, no kao nositelj mjera u tekstu ovog Izvješća zadržan je naziv Središnjeg državnog ureda za upravu budući da se Izvješće odnosi na razdoblje kada je Središnji državni ured za upravu provodio mjere.

Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika ovog Ureda održavaju se programi izobrazbe za državne službenike koji uključuju sadržaje o pravima nacionalnih manjina.

Podaci iz evidencija o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 1. ožujka 2009. koju je Središnji državni ured za upravu uspostavio početkom svibnja 2009. godine pokazuju da od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 116 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U tih 116 jedinica ukupno je zaposleno 8064 službenika i namještenika od čega 597 ili 7,40 % pripadnika nacionalnih manjina. U 72 jedinice (u 62 općine i gradova te 10 županija) potrebno je osigurati zastupljenost u upravnim tijelima pripadnika nacionalnih manjina kojim je to pravo jamčeno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a što je i ostvareno u njih 53 podatke o ukupnom broju jedinica samouprave koje u svojim upravnim tijelima imaju zastupljene pripadnike nacionalnih manjina kao i podatke o ukupnom broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica za 2008. godinu nije moguće uspoređivati s podacima za 2007. godinu zbog neujednačeno iskazivanih podataka jedinica u prethodnom izvještajnom razdoblju kao i razloga što su podaci za 2008. godinu po prvi puta prikupljeni po novoj metodologiji.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu.

16. Cilj: Poticati sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u ostvarivanju građanskih i izbornih prava i provoditi aktivnosti i kampanje obrazovanja i informiranja.

16.1. Mjera: Pravodobno ažurirati popise birača.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu, Državno izborno povjerenstvo.

Rok: 2008.

Provedba: Popis birača se neprekidno i sustavno ažurira pri Središnjem državnom uredu za upravu (a vrši ga državni ured i u županiji) te je dostupan na njihovim službenim web-stranicama kao i u nadležnim uredima.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu.

17. Cilj: Poboljšati ulogu vijeća nacionalnih manjina u ostvarivanju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

17.1. Mjera: Urediti način financiranja vijeća nacionalnih manjina.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu.

Rok: 2008.

Provedba: Propisi koji reguliraju način financiranja predstavnika kao i način promidžbe su sljedeći: *Pravilnik o naknadi troškova i nagradi za rad članovima Vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina (NN, br. 24/06)* te *Odluka o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalne manjine u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN, br. 58/07)*. U svrhu što boljeg osiguravanja izvora financiranja predstavnika vijeća nacionalnih manjina, s obzirom da se obveza financiranja rada vijeća nacionalnih manjina temeljem Ustavnog zakona nalazi na jedinici samouprave, Središnji je državni ured za upravu u protekloj godini upućivao lokalne jedinice da predvide potrebna sredstva u svojim proračunima.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

17.3. Mjera: Unaprijediti normativni okvir na lokalnoj razini u svrhu ostvarivanja savjetodavne uloge vijeća nacionalnih manjina.

Nositelj: Savjet za nacionalne manjine, Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, Središnji državni ured za upravu.

Rok: 2009.

Provedba: Ured za nacionalne manjine je u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirao okrugli stol o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koji je održan 21. i 22. studenog 2008. godine u Opatiji. Na skupu su sudjelovali predstavnici udruga i vijeća nacionalnih manjina, te predstavnici nadležnih državnih tijela. Među ostalim, na skupu je vođena rasprava o poboljšanju normativnog okvira Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u dijelu koji se odnosi na način izbora Savjeta za nacionalne manjine te izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.

Utrošena sredstva: Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske - 29.000,00 kuna.

18. Cilj: Dosljedno omogućiti korištenje jezičnih, kulturnih i identitetskih prava sukladno obvezama iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

18.1. Mjera: Provoditi odredbe Ustavnog zakona o korištenju jezičnih, kulturnih i identitetskih prava i Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Nositelj: Središnji ured za državnu upravu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rok: 2008.

Provedba: Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina propisana je: Ustavom Republike Hrvatske (posebno članci 12. i 15. NN, br. 41/01- pročišćeni tekst i 55/01-ispisak), Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj NN, br. 51/00).

Središnji državni ured neprekidno prati i analizira stanje službene i javne uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina.

Prema podacima iz lipnja 2009. godine, od 27 jedinica samouprave u kojima pripadnici nacionalne manjine čine najmanje 1/3 stanovnika, odnosno jedinica u kojima je ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine propisana zakonom, njih 8 ravnopravnu službenu upotrebu jezika i pisma nacionalne manjine nije uredilo svojim statutima. Nadalje, 29 jedinica je, za cijeli teritorij jedinice ili za pojedina naselja, uvelo i uredilo način ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine tako da se dvojezičnost ostvaruje u cijelosti ili se odnosi na ostvarivanje samo nekih prava (npr. samo ispisivanje naziva ulica i trgova; samo dvojezično ispisivanje naziva naselja i slično). Dok je u određenom broju jedinica samouprave vidljiv određeni napredak u uređivanju i praktičnoj primjeni službene dvojezičnosti, u jednom se dijelu jedinica pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma ostvaruje u manjoj mjeri zbog neupućenosti ili nezainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina te neupućenosti lokalnih službenika (npr. kod potrebe uređivanja službene dvojezičnosti lokalnim statutima) ili zbog neupućenosti npr. zaposlenika u javnim poduzećima (npr.

neispisivanje dvojezičnih naziva naselja uz županijske ili državne ceste u jedinicama u kojima je uvedena službena dvojezičnost, a koje nisu nadležne za njihovo postavljanje). Tijekom 2009. godine Ministarstvo uprave će poduzeti mjere nadzora po pitanju uređivanja i ostvarivanja prava na službenu ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa ističe kako, sukladno članku 11. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN, br. 155/02), pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe. To je pravo zajamčeno i Ustavom Republike Hrvatske te Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN, br. 51/00 i 56/00).

Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike (Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005.-2010., Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe, Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja idr.) odnose i na ovaj dio obrazovanja.

Odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalnih manjina s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina obavlja se u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i drugim školskim ustanovama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe, a školske ustanove mogu se osnivati i odgoj i obrazovanje provoditi i za manji broj učenika od onoga koji je propisan za školske ustanove s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu. Dakle, primjenjuje se tzv. afirmativna akcija u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN, br. 51/00 i 56/00).

U hrvatskom obrazovnom sustavu postoje tri (3) modela organiziranja i provođenja nastave na jeziku nacionalnih manjina, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u suradnji s predstavnicima nacionalnih manjina utvrđuje i daje suglasnost za pojedini oblik obrazovanja:

- a) **model A:** cjelokupna nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina;
- b) **model B:** dvojezična nastava, tako da se nastava prirodoslovne skupine predmeta izvodi na hrvatskome jeziku, a društvene skupine predmeta na jeziku pripadnika nacionalne manjine;
- c) **model C:** nastava manjinskog jezika i kulture (njegovanje) tako da se, uz redovitu nastavu na hrvatskome jeziku, izvodi na manjinskom jeziku nastava jezika i kulture nacionalne manjine u trajanju od dva do pet školskih sati tjedno, a obuhvaća učenje jezika i književnosti nacionalne manjine, zemljopisa, povijesti, glazbene i likovne umjetnosti.

Uz navedene postoje još i posebni oblici nastave (ljetne i zimske škole, dopisno-konzultativna nastava, nastava na daljinu i drugo) koji se organiziraju prvenstveno za one učenike za koje ne postoji mogućnost organiziranja redovite nastave po modelu A, B ili C.

Nadalje, sukladno članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, nastavu obavljaju učitelji prvenstveno iz reda nacionalne manjine i

drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine, a plaće za njihov rad osigurava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Također, Ministarstvo osigurava sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina: za programe prevođenja, lektoriranja, korigiranja i tiskanja udžbenika, priručnika i knjiga, za izradu autorskih udžbenika, programe ljetnih i zimskih škola, dopisno-konzultativne nastave i nastave na daljinu, za posebne programe za Rome, stipendije za srednjoškolske učenike i studente, školarine, pripreme za fakultet, maturna putovanja, izlete, škole u prirodi, športske projekte, tiskovine, programe seminara i usavršavanja učitelja i nastavnika te programe predškolskog odgoja i predškole. Ministarstvo je sufinanciralo pripremu 96 prevedenih naslova udžbenika za potrebe nastave u osnovnim školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Ministarstvo sufinancira i izradu autorskih udžbenika, prijevod udžbenika na jezik manjine kao i uvoz udžbenika iz matične države.

Sukladno čl. 13. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, za sustavno praćenje i predlaganje mjera za unapređenje kvalitete odgoja i obrazovanja osigurani su uvjeti za rad 7 savjetnika/nadzornika iz redova nacionalnih manjina. Od toga su dva (2) savjetnika s punim radnim vremenom iz reda talijanske manjine, dva (2) savjetnika iz reda srpske manjine (s 1,5 radnim vremenom) i po jedan savjetnik (s pola radnog vremena) iz reda češke, mađarske i slovačke manjine. Za nastavu na rusinskom i ukrajinskom jeziku, zbog malog broja učitelja (i učenika) te otežanog izbora učitelja koji znaju navedene jezike i koji ispunjavaju potrebne zakonske uvjete, nije imenovan savjetnik/nadzornik.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 1.424.945,30 kuna.

19. Cilj: Razvijati integrativnu ulogu sustava odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

19.1. Mjera: Statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uskladiti primjenu članka 11. Ustavnog zakona i članka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Središnji ured za državnu upravu u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rok: 2008.

Provedba: Odgoj i obrazovanje na manjinskom jeziku odvija se u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i drugim školskim ustanovama, a školske ustanove s nastavom na manjinskim jezicima je moguće osnivati i za manji broj učenika od onog koji je propisan za školske ustanove s nastavom na hrvatskom jeziku. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je sufinanciralo pripremu i izradu autorskih udžbenika iz nacionalne grupe predmeta, pripremu izrade prevedenih udžbenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina te nabavu udžbenika iz matičnih zemalja. Također je napravljen niz podzakonskih akata koji reguliraju odgoj i obrazovanje na manjinskim jezicima, primjerice Pravilnik o polaganju državne mature (NN, br. 97/08) koji predviđa polaganje mature na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Utrošena sredstva: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 2.775.830,78 kuna, redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu.

23. Cilj: Razmotriti mogućnost konvalidacije radnog staža hrvatskim državljanima stečenog na ratom pogođenim područjima Republike Hrvatske.

23.1. Mjera: Razmotriti zakonodavni okvir u vezi s institutom konvalidacije radnog staža stečenog do 1996. godine.

Nositelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Rok: 2008. – 2009.

Provedba: Na temelju Zakona o konvalidaciji (NN, br. 104/97), a prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske donesen je Pravilnik o postupku konvalidiranja odluka i pojedinačnih akata iz područja mirovinskog osiguranja (NN, br. 53/08) kojim je uređen postupak konvalidiranja odluka i pojedinačnih akata iz područja mirovinskog osiguranja donesenih ili izdanih od strane raznih tijela ili pravnih osoba koje su imale javne ovlasti na područjima Republike Hrvatske koja su bila pod zaštitom ili upravom Ujedinjenih naroda. Donošenjem Pravilnika omogućeno je svim zainteresiranim osobama, koje ispunjavaju uvjete iz članka 3. Pravilnika, podnošenje zahtjeva za konvalidiranje odluka i pojedinačnih akata u otvorenom roku. S obzirom da je navedenim Pravilnikom uređen postupak konvalidiranja na području mirovinskog osiguranja, a Uredba se odnosi i na druga područja, donesena je Uredba o izmjenama Uredbe za provođenje Zakona o konvalidaciji za upravno područje rada, zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja, doplatka za djecu, socijalne skrbi i zaštite vojnih i civilnih invalida rata (NN, br. 74/08) kojom su odredbe koje se odnose na ostvarivanje prava iz područja mirovinskog i invalidskog osiguranja i doplatka za djecu brisane. Ovim je aktima omogućeno svim zainteresiranim osobama, koje ispunjavaju uvjete iz Pravilnika, podnošenje zahtjeva za konvalidiranje odluka i pojedinačnih akata u otvorenom roku.

Utrošena sredstva: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - 208.366,62 kuna.

24. Cilj: Olakšati proces povratka svih izbjeglica.

24.1. Mjera: Rješavanje statusnih pitanja povratnika.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Središnji državni ured za upravu.

Rok: 2008.

Provedba: Od 1. 1. 2008. godine primjenjuje se Zakon o strancima (NN, br. 79/07) koji povratnicima znatno olakšava proces povratka s obzirom da temeljem odredbi navedenog Zakona ne moraju zadovoljiti redovne uvjete da bi dobili odobrenje privremenog boravka. Redovni uvjeti za stjecanja stalnog boravka također se ne odnose na povratnike (odnosno privremeni boravak neprekidno 5 godina), a stalni boravak se može odobriti i strancu na privremenom boravku koji se vraća u RH sukladno Programu povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba ako ispunjava uvjete iz članka 83. stavka 1. točke 1., 3., i 5. istog Zakona.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova.

26. Cilj: Obrazovati i poticati samoosvješćivanje Roma za društvenu uključenost.

26.1. Mjera: Nastaviti osposobljavanje Roma, posebice žena i mladih za sudjelovanje u procesima odlučivanja i ostvarivanja prava kroz uključivanje u društveni život.

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za nacionalne manjine Vlade RH, Savjet za nacionalne manjine u suradnji s Centrom za ljudska prava i organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa navedenu mjeru provodi sukladno Nacionalnom programu za Rome te Akcijskom planu desetljeća za uključivanje Roma na način da sufinancira program predškolskog odgoja i program predškole, zapošljava suradnike-pomagače koji vladaju romskim jezikom za djecu prvih razreda koja ne vladaju hrvatskim, regulira drugačiji način upisa za pripadnike romske manjine u srednju školu, stipendira srednjoškolske učenike, stipendira studente, osigurava smještaj u domovima i prijevoz za srednjoškolce i za studente. U svrhu što boljeg integriranja sadržaja vezanih uz nacionalne manjine, te osiguravanja prava na nastavu na jeziku i pismu, osnovana je i posebna Uprava za nacionalne manjine pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

Ured za nacionalne manjine je, kao nastavak provođenja mjera iz Nacionalnog programa za Rome, u 2008. godini organizirao dva dvodnevna seminara o obrazovanju voditelja i predstavnika romskih udruga i organizacija, a u organizaciji je sudjelovao i Savjet za nacionalne manjine.

Savjet za nacionalne manjine je također financirao nevladine udruge i ustanove romske nacionalne manjine.

Utrošena sredstva: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 1.743.247,90 kuna, Savjet za nacionalne manjine - 1.775.000,00 kuna.

27. Cilj: Provoditi mjere za veće zapošljavanje Roma sukladno Nacionalnom programu za Rome i Akcijskom planu desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2010.

27.1. Mjera: Provesti istraživanje o zapošljavanju pripadnika romske nacionalne manjine.

Nositelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Rok: 2008.

Provedba: Hrvatski je zavod za zapošljavanje temeljem podataka iz vlastitih evidencija izradio godišnje istraživanje koje je obuhvatilo strukturu nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine, strukturu njihova zapošljavanja, podatke o zaposlenima i uključenima u obrazovanje po mjerama iz Nacionalnog programa za Rome/Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine te aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojima sudjeluju i pripadnici/e romske nacionalne manjine, a koje služe povećanju broja zaposlenih.

Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u prošloj su godini također sufinancirali zapošljavanje i osposobljavanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine.

Utrošena sredstva: Hrvatski zavod za zapošljavanje - 4.259.721,22 kune.

4. Skrb o Hrvatima izvan domovine

30. Cilj: Osnajziti status Hrvata izvan domovine.

30.2. Mjera: Potpisivanje bilateralnih sporazuma o zaštiti hrvatske nacionalne manjine u europskim državama.

Nositelj: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija.

Rok: 2008.

Provedba: Sporazumi koji reguliraju status hrvatske nacionalne manjine, prema izvještaju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, do sada su potpisani s Italijom, Mađarskom, Makedonijom, Srbijom i Crnim Gorom (nacrt Sporazuma je Crnoj Gori poslan u svibnju 2008. godine). S Mađarskom i Srbijom ustrojani su međuvladini mješoviti odbori s namjerom praćenja provedbe sklopljenog sporazuma i predlaganja odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica. S Makedonijom je u tijeku stvaranje međuvladinog Mješovitog odbora sa zadaćom praćenja sklopljenog Sporazuma. U listopadu 2008. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Talijanske Republike o suradnji na području kulture i obrazovanja. Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija je također izdvajalo financijska sredstva za potporu nacionalnim manjinama u inozemstvu.

Utrošena sredstva: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija - 2.781.300,00 kuna.

5. Prava aktivnih sudionika i stradalnika Domovinskog rata

34. Cilj: Unapređenje psihosocijalne i zdravstvene skrbi za hrvatske branitelje.

34.2. Mjera: Organizirati istraživanja psihosocijalnih i zdravstvenih posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Rok: 2008.

Provedba: Temeljem Sporazuma o provođenju znanstveno–istraživačkog dijela programa za poboljšanje kvalitete življenja u obiteljima poginulih hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida i hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a., potpisanog između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Medicinskom su fakultetu u Zagrebu dostavljena novčana sredstava kao i podaci o obavljenim procjenama zdravstvenog statusa supruga hrvatskih branitelja poginulih u Domovinskom ratu, djece poginulih branitelja te supruga i djece branitelja oboljelih od PTSP-a. Podaci su prikupljeni s ciljem istraživanja dugoročnih posljedica po tjelesno i psihičko zdravlje osoba koje su žrtve primarne i sekundarne traumatizacije uslijed neposredno proživljenih ratnih traumatskih iskustava bližnjih, a kako bi se predvidjele moguće ekonomske i socijalne posljedice te odredile preventivne mjere. Temeljem prikupljenih podataka provjerit će se jesu li ove osobe lošijeg zdravstvenog statusa od ostatka populacije.

U dosadašnjem radu na znanstveno–istraživačkom dijelu provedene su sljedeće aktivnosti: prikupljena je medicinska dokumentacija za sistematske preglede izvršene u 2008. godini, osigurani su prostorni uvjeti za pohranu izvorne dokumentacije, dograđena je programska i tehnička osnovica za izradu baze podataka te je proveden dvostruki unos podataka (unos općih i zdravstvenih podataka ispitanika).

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 200.000,00 kuna.

6. Pravo na pošteno suđenje

37. Cilj: Osigurati dostupnost pravne zaštite svim građanima.

37.1. Mjera: Uspostaviti sustav besplatne pravne pomoći.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa u suradnji s organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći donesen je 15. svibnja 2008. godine. Zakon je usklađen s Direktivom 2003/8/EZ o pružanju pravne pomoći u prekograničnim sporovima, Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama s Protokolima iz 1997. g. koji predstavljaju dosljednu provedbu Haških konvencija o pravnoj pomoći u građanskim i upravnim stvarima. Ujedno je usklađen i s relevantnom praksom Europskog suda za ljudska prava u pogledu primjene članka 6. Konvencije, te Poveljom o temeljnim pravima Europske unije (200/C; 364/01; Nice 7/12/200) kao i načelima sadržanim u Rezoluciji (76) 5 o pravnoj pomoći u građanskim, upravnim i trgovačkim stvarima te Rezoluciji (78) 8 o pravnoj pomoći i savjetima.

Od predviđenih podzakonskih propisa do sada je donesen Pravilnik o načinu vođenja registra udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći koji je objavljen u Narodnim novinama (NN, br. 93/08).

Zakon uređuje kriterije čijim ispunjavanjem građani slabijeg imovnog stanja ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć te je uređen postupak odobravanja besplatne pravne pomoći, zavisno od imovnog stanja građanina koji ispunjava osnovni uvjet za odobravanje pravne pomoći. Pravna pomoć može biti odobrena u visini od 50%-100% iznosa troškova besplatne pravne pomoći. Besplatna pravna pomoć može biti odobrena za ostvarivanje prava i obveza u postupcima pred upravnim, sudbenim i međunarodnim tijelima kada se radi o egzistencijalno važnim pitanjima za građane kao što su: statusna pitanja, prava iz sustava socijalne skrbi, prava iz sustava mirovinskog, invalidskog osiguranja i drugi oblici pomoći, radno-pravna pitanja, zaštita djece i mlađih punoljetnika, zaštita žrtava kažnjivih djela, žrtava trgovanja ljudima, obiteljskog nasilja i sl.

Nadalje, Zakon predviđa dva temeljna oblika besplatne pravne pomoći: primarnu pravnu pomoć i sekundarnu pravnu pomoć. Primarnu pravnu pomoć prema odredbama Zakona mogu pružati odvjetnici, udruge koje budu u posebnom postupku ovlaštene za pružanje besplatne pravne pomoći, pravne klinike te sindikati. Sekundarnu pravnu pomoć mogu pružati samo odvjetnici, a u radnim sporovima, u skladu s odredbama Zakona o radu i Zakona o parničnom postupku, i sindikati u odnosu na svoje članove.

Sredstva za besplatnu pravnu pomoć osiguravaju se u državnom proračunu te se nakon donošenja proračuna odlukom Vlade RH utvrđuje dio sredstava koji će se osigurati za projekte besplatne pravne pomoći udrugama i pravnim klinikama.

Zakon je, nadalje, uredio sustav nadzora kako u odnosu na odobravanje pravne pomoći, tako i nad kvalitetom i stručnosti pružane besplatne pravne pomoći.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN, br. 77/08) kojom je uspostavljen Odjel za besplatnu pravnu pomoć za obavljanje drugostupanjskih poslova i poslova nadzora. Također je donesena Uredba o izmjeni i dopuni uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (NN, br. 70/08) kojom su stvoreni uvjeti za zapošljavanje službenika koji će raditi na prvostupanjskom postupku odobravanja pravne pomoći.

Utrošena sredstva: Ministarstvo pravosuđa -1.333.373,00 kuna.

7. Pravo na pristup informacijama

42. Cilj: Omogućiti učinkovitu primjenu ustavnog prava na pristup informacijama.

42.2. Mjera: Doručivanje popisa tijela javne vlasti.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu u suradnji s Pravnim fakultetom te organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Središnji državni ured za upravu izradio je popis koji je, za 2008. godinu, objavljen u Narodnim novinama 1. veljače 2008. godine (NN, br. 13/08).

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Središnjeg državnog ureda za upravu.

8. Pravo na rad

50. Cilj: Razvijati autonomni bipartitni socijalni dijalog.

50.1. Mjera: Osnovati sektorska vijeća Gospodarsko-socijalnog vijeća.

Nositelj: Ured za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj.

Rok: 2008.

Provedba: Ured za socijalno partnerstvo je u 2008. godini, u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, HUP-om, Udrugom prehrambene industrije i poljoprivrede te Sindikatom zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj i duhanskoj industriji i poljoprivredi Hrvatske izvršio konzultacije s ciljem potpisivanja prvog sektorskog sporazuma, a koji bi bio model i narednima. Nadalje, u cilju razvoja bipartitnih odnosa, na inicijativu Ureda za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj, udruge sindikata i poslodavaca složile su se oko potrebe uspostave međusobnih odnosa suradnje, na sektorskoj razini. Cilj navedene suradnje je osnažiti procese kolektivnog pregovaranja, suodlučivanja, unaprjeđenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, poticaje mirnog rješavanja kolektivnih i individualnih radnih sporova, razvijanje projekata cjeloživotnog obrazovanja i usklađivanja istih sa stanjem i potrebama tržišta rada, razmatranje potrebnih aktivnosti u svrhu razvoja pojedinih grana i djelatnosti te povećanje opće konkurentnosti gospodarstva.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ureda za socijalno partnerstvo.

9. Djeca

55. Cilj: Promovirati prava djece.

55.5. Mjera: Ratificirati Konvenciju o kontaktima s djecom.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Rok: 2009.

Provedba: Mjera ratifikacije Konvencije o kontaktima s djecom u cilju promoviranja prava djece, za koju je kao krajnji rok izvršenja predviđena 2009. godina, provedena je u 2008. godini, odnosno Hrvatski je sabor 17. 10. 2008. godine donio Zakon o potvrđivanju Konvencije o kontaktima s djecom.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

59. Cilj: Suzbijanje nasilja nad djecom.

59.1. Mjera: Osmišljavati javna djelovanja kojima se prevenira tjelesno kažnjavanje djece te se upozorava na štetnost i zabranu drugih oblika nasilja nad djecom.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, u suradnji s obiteljskim centrima.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti se aktivno uključilo u Inicijativu Vijeća Europe usmjerenu ka ukidanju tjelesnog kažnjavanja djece u svim okruženjima. Kampanja je usmjerena na pokretanje pravnih promjena u državama koje još nisu uvele zabranu tjelesnog kažnjavanja djece, ali i na podizanje razine svijesti o neprihvatljivosti tjelesnog kažnjavanja djece. Ministarstvo je organiziralo javno predstavljanje kampanje na kojem je prikazan i TV-spot pod nazivom „Podignite ruku protiv tjelesnog kažnjavanja djece!“ koji je u razdoblju nakon toga emitiran na televizijskim postajama, a u svrhu promocije kampanje objavljujani su i oglasi u novinama te na mjestima za oglašavanje. Predviđena je i provedba navedene kampanje na nacionalnoj razini koja će se odvijati kroz sljedeće aktivnosti: osiguravanje dosljedne primjene postojećih sustava za sprječavanje nasilja nad djecom i za zaštitu djece na različitim razinama; razvijanje kulture odgovornog roditeljstva; osnaživanje razvoja informativnih, edukativnih i savjetodavnih programa namijenjenih obiteljima, roditeljima i djeci u lokalnoj sredini; promicanje prava djece na izražavanje vlastitog mišljenja omogućavanjem njihova sudjelovanja u planiranju i akcijama za ukidanje tjelesnog kažnjavanja; osiguravanjem sustavne financijske potpore organizacijama civilnog društva koje djeluju u cilju zaštite dječjih prava, posebice zaštite djece od nasilja i drugo.

Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa je u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje organiziralo stručne skupove za učitelje i stručne suradnike u školama na temu prevencije i suzbijanja svih oblike nasilja. Također je sufinanciralo programe i tiskanje stručne literature koja se bavi prevencijom nasilja.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 436.754,60 kuna, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 6.044.021,00 kuna.

59.2. Mjera: Razraditi i provoditi programske aktivnosti u svrhu prevencije i zaštite djece od svih oblika spolne zloporabe te zlostavljanja putem Interneta.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s obiteljskim centrima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rok : 2008.

Provedba: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u okviru redovitih natječaja za organizacije civilnog društva u 2008. godini financiralo projekte usmjerene ka zaštiti djece od svih oblika zlostavljanja i zanemarivanja kao i projekte usmjerene ka zaštiti djece od opasnosti kojima se izlažu prilikom korištenja računala, Interneta i drugih sredstava komuniciranja na daljinu.

U 2008. godini Ministarstvo unutarnjih poslova je poduzelo nekoliko značajnih koraka. U vezi s provedbom informacijskih kampanja, s ciljem poučavanja djece i mladih o sigurnosti na Internetu, policija je, u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece grada Zagreba, izradila edukacijski materijal namijenjen roditeljima i djeci, kako bi se učinkovito zaštitili od nasilja preko Interneta.

U svim kontaktima s medijima, u vezi s problematikom kompjuterskog kriminaliteta, Ministarstvo unutarnjih poslova skreće pozornost na preventivne mjere i radnje koje bi društvo trebalo poduzimati kako bi se dodatno povećala sigurnost djece i mladeži koja koristi internetske usluge. Roditeljima i djeci daju se upute i smjernice vezane uz zaštitno i samo zaštitno ponašanje prilikom korištenja internetskih usluga. Slične upute djeci i roditeljima mogu se naći na web-stranici www.mup.hr, pod linkom koji se odnosi na kazneno-pravnu zaštitu djece i maloljetnika.

Nadalje, planira se daljnja provedba informacijskih kampanja o pravima djece, izrada obrazovnog materijala te dodatno obrazovanje policijskih službenika kroz specijalističke tečajeve i treninge. Ministarstvo unutarnjih poslova trenutno primjenjuje te se priprema primijeniti nekoliko natječaja s projektima koji su usmjereni ka suzbijanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece.

Do kraja 2008. godine Ministarstvo unutarnjih poslova je intenziviralo suradnju s pružateljima internet-usluga u Republici Hrvatskoj s ciljem provedbe Odluke Vijeća Europske unije od 29. svibnja 2000. godine o suzbijanju dječje pornografije na Internetu. Suradnja uključuje: zajednički rad policije i pružatelja internet-usluga na upoznavanju korisnika Interneta s mogućnostima prijave pojave dječje pornografije i drugih kažnjivih radnji na Internetu izravno policiji ili pružatelju internet-usluga kroz izradu jedinstvenih uputa koje bi koristili svi pružatelji internet-usluga; informiranje što većeg broja korisnika Interneta o mogućnostima prijave pojave dječje pornografije; definiranje načina suradnje u vidu zajedničkog protokola/sporazuma, kako bi se na suradnju potaknuli svi pružatelji internet-usluga; usklađivanje postupanja svih pružatelja internet-usluga u vezi s potrebom osiguranja i prikupljanja dokaza s jedne strane i uklanjanjem i zabranom pristupa takvim sadržajima s druge strane.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 554.200,00 kuna, redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova.

10. Mladi

65. Cilj: Osigurati obrazovanje o zaštiti zdravlja i spolnosti.

65.1. Mjera: Unutar obrazovnog programa uvesti obrazovanje o zaštiti zdravlja, spolnom odgoju, seksualnosti i spolnim bolestima, odnosno odgovornom ponašanju prema sebi i okolini.

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa provelo je eksperimentalni program zdravstvenog odgoja i obrazovanja kroz 2007. i 2008. godinu u 8 osnovnih i 6 srednjih škola, a vrednovanje navedenog programa od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje bit će presudno u odluci o primjeni programa u svim školama.

Utrošena sredstva: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 220.525,00 kuna.

11. Skrb o posebno osjetljivim skupinama

11.1. Osobe s invaliditetom

70. Cilj: Senzibilizirati javnost za potrebe osoba s invaliditetom i promicanje njihovih prava.

70.1. Mjera: Organiziranje stručnih skupova i kampanja o potrebama osoba s invaliditetom.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ured za ljudska prava Vlade RH u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Hrvatskom radiotelevizijom.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u svrhu senzibiliziranja javnosti u 2008. godini raspisalo natječaj putem kojeg su financirane udruge koje rade na promociji prava i poboljšanju svakodnevnog života osoba s invaliditetom, a među kojima su i projekti usmjereni na organizaciju stručnih skupova i kampanji.

Osim javnih nastupa predstavnika Ministarstva, kojima se javnost upoznaje s programima za osobe s invaliditetom, predstavnici Ministarstva također sudjeluju kao pokrovitelji i supokrovitelji skupova udruga osoba s invaliditetom. Ministarstvo redovno obilježava datume važne za osobe s invaliditetom: Dan bijelog štapa 15. listopada te Međunarodni dan osoba s invaliditetom 3. prosinca, što je učinilo i 2008. godine.

Međunarodni dan osoba s invaliditetom obilježen je organiziranjem okruglog stola na kojem su predstavljeni ključni dokumenti kao i izvješća o provođenju dokumenata važnih za zaštitu osoba s invaliditetom. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana bijelog štapa organiziran je posjet potpredsjednice Vlade i ministrice obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti gospođe Jadranke Kosor učenicima Centra za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“, kojima su tom prigodom dodijeljeni i darovi.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je u protekloj godini organiziralo stručne skupove na temu rada osoba s invaliditetom za odgojitelje u dječjim vrtićima i učitelje osnovnih škola te stručne suradnike u predškolskim i osnovnoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama. Nadalje, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje organizirana su stručna usavršavanja za stručne suradnike i učitelje iz 14 županija za pripremu i provedbu individualiziranog pristupa u odgoju i obrazovanju djece i učenika/ca s posebnim potrebama (s teškoćama) u vremenu od 3.–24. 1. 2008. godine.

Od 2006. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa provodi projekt „Mreže škola bez arhitektonskih barijera“ unutar kojeg svake godine, na temelju dostavljenih podataka, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odabire prioritete za financiranje.

Ured za ljudska prava je na redovnom natječaju također među prioritetima raspisao financiranje projekata koji su usmjereni poboljšanju položaja žena s invaliditetom. U svrhu razmatranja učinkovitijeg ostvarivanja prava osoba s invaliditetom Ured za ljudska prava je navedenu temu uvrstio kao jednu od tema na konferenciji organiziranoj povodom obilježavanja 60. godišnjice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 539.539,40 kuna, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 1.075.000,00 kuna, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske - 130.000,00 kuna.

11.2. Osobe s duševnim smetnjama

74. Cilj: Povećati učinkovitost zaštite prava osoba s duševnim smetnjama.

74.1. Mjera: Uspostaviti djelovanje Državnog povjerenstva za zaštitu prava osoba s duševnim smetnjama.

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Rok provedbe: 30. lipnja 2008.

Provedba: Povjerenstvo je nanovo imenovano u svibnju 2008. godine.

Za predsjednika povjerenstva je imenovan prof. dr. sc. Miro Jakovljević, a članovi su: prof. dr. sc. Pavo Filaković, doc. dr. sc. Neven Hengisberg, Danica Kramarić, Blanka Žic Grgat te Zvezdana Janičar.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

11.3. Osobe starije životne dobi

75. Cilj: Poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba.

75.1. Mjera: Provedba programa „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama.

Rok: 2008.-2011.

Provedba: Do kraja 2008. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je potpisalo 27 Ugovora o suradnji s predstavnicima lokalne (regionalne) samouprave o provedbi 27 programa „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“. Lokalne (regionalne) samouprave su potpisale podugovore s provoditeljima Programa (organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama, privatnim osobama, ustanovama, same su zaposlile timove za provedbu.... ovisno o situaciji u njihovoj sredini i procjeni o najboljem provoditelju). Programom je obuhvaćeno 5075 korisnika u pružanju usluge pomoći u kući te osim njih i lokalno stanovništvo u pružanju usluga dnevnih boravaka (u dnevnim boravcima je protok korisnika, ne bilježe se svi koji koriste usluge boravka). Na provedbi Programa zaposleno je 367 nezaposlenih, uglavnom iz skupine teže zapošljivih (žena, starije životne dobi i slabijeg obrazovanja). Na područjima posebne državne skrbi je 13 (od 27) Dnevnih boravaka i pomoći u kući starijim osobama.

Utrošena sredstva: U 2008. godini je za programe „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“ Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti utrošilo 17.308.392,13 kuna.

75.2. Mjera: Provedba programa „Pomoć u kući starijim osobama“.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama.

Rok: 2008.-2011.

Provedba: Do kraja 2008. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je potpisalo 47 Ugovora o suradnji s predstavnicima lokalne (regionalne) samouprave o provedbi 47 programa „Pomoći u kući starijim osobama“. Lokalne (regionalne) samouprave su potpisale podugovore s provoditeljima Programa (organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama, privatnim osobama, ustanovama, same su zaposlile timove za provedbu... ovisno o situaciji u njihovoj sredini i procjeni o najboljem provoditelju). Programom je obuhvaćeno 8200 korisnika u pružanju usluge pomoći u kući. Na provedbi Programa zaposleno je 520 nezaposlenih, uglavnom iz skupine teže zapošljivih (žena, starije životne dobi i slabijeg obrazovanja). Na područjima posebne državne skrbi je 30 (od 47) programa „Pomoći u kući starijim osobama“.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 18.553.273,82 kune.

75.3. Mjera: Provedba programa „Volonterska pomoć starijim osobama“.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama

Rok: 2008.-2011.

Provedba: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2008. godini potpisalo ugovore o suradnji sa 16 predstavnika civilnog društva (udruga ili volonterskih centara) na provedbi njihovih programa skrbi o starijima, u kojima zapošljavaju i volontere, a koji su zadovoljili kriterije javnog poziva.

Ministarstvo je potpisalo i ugovore o suradnji na provedbi programa „Volonterska pomoć u Dnevnim boravcima za starije osobe“, sa deset predstavnika lokalnih (regionalnih) zajednica u kojima se provode programi „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“ a koji su zadovoljili kriterije javnog poziva. Ovim programima u lokalnim (regionalnim) zajednicama je sufinanciranjem rada predstavnika civilnog društva i radom volontera poboljšana kvaliteta življenja tamošnjeg stanovništva starije životne dobi.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 1.379.980,39 kuna.

75.4. Mjera: Provedba programa „Sportski susreti starijih osoba“.

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacijama civilnog društva, vjerskim i humanitarnim organizacijama

Rok: 2008.-2011.

Provedba: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2008. godini u suradnji s Gradom Šibenikom, Maticom umirovljenika Hrvatske i Sindikatom umirovljenika Hrvatske, organiziralo „5. sportske susrete umirovljenika Hrvatske“. Održali su se u Gradu Šibeniku, okupili su 1500 sudionika, starijih građana koji su se

natjecali u pet disciplina, koji su priredili izložbu svojih umjetničkih radova i radova nastalih u slobodno vrijeme, družili se i zabavljali dva dana. Time je obilježen i Međunarodni dan starijih, te promovirano aktivno i zdravo starenje.

Utrošena sredstva: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti - 818.535,00 kuna.

11.4. Prava osoba kojima je oduzeta sloboda

84. Cilj: Zaštita temeljnih ljudskih prava zatvorenika.

84.2. Mjera: Pokrenuti osnivanje neovisnog nacionalnog mehanizma zaštite.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo unutarnjih poslova je u rujnu 2008. godine izradilo prijedlog Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog tijela za sprečavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja te je poslalo mjerodavnim tijelima na mišljenje. Obveza osnivanja navedenog nacionalnog tijela proizlazi iz Fakultativnog protokola uz Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

87. Cilj: Izmjena zakonodavstva na području zaštite prava osoba lišenih slobode.

87.1. Mjera: Zakonom o kaznenom postupku propisati sredstva, način i uvjete primjene sredstava prisile prema pritvorenicima.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa.

Rok: 2008.

Provedba: Novi Zakon o kaznenom postupku donesen je 15. prosinca 2008. godine, a jedno poglavlje u glavi IX odnosi se na Izvršenje istražnog zatvora i postupanje sa zatvorenicima:

- Istražni zatvor se izvršava prema odredbama ovog Zakona i na njemu utemeljenih propisa.
- Na poslovima izvršavanja istražnog zatvora mogu raditi samo oni djelatnici ministarstva nadležnog za pravosuđe koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.
- Zakon o kaznenom postupku određuje da se istražni zatvor mora izvršavati tako da se ne vrijeđa osobe i dostojanstvo zatvorenika. Ovlašteni djelatnici pravosudne policije i straže pri izvršavanju istražnog zatvora smiju upotrijebiti prisilna sredstva samo pod zakonom određenim uvjetima i na propisan način, ako na drugi način nije moguće provesti mjere izvršenja istražnog zatvora kojima zatvorenik pruža aktivni ili pasivni otpor.
- Zatvorenikova prava i slobode mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha zbog koje je određen istražni zatvor, spriječiti bijeg zatvorenika i počinjenje kaznenog djela te otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

11.5. Prava tražitelj azila, azilanata i osoba pod supsidijarnom zaštitom

95. Cilj: Provedba novog Zakona o azilu u skladu s međunarodnim standardima i dobrim praksama.

95.1. Mjera: Omogućiti ostvarivanje besplatne pravne pomoći tražiteljima azila.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova.

Rok: 2008. godina

Provedba: Odredbom članka 29. Zakona o azilu (NN, br. 79/07) propisano je da tražitelj azila ima pravo na besplatnu pravnu pomoć. Opseg besplatne pravne pomoći tražiteljima azila propisan je člankom 34. Zakona o azilu, a obuhvaća: opće informacije o pravima i obvezama tražitelja azila u postupku (koje daje Ministarstvo unutarnjih poslova), pomoć u sastavljanju žalbe i zastupanje pred Povjerenstvom za azil (pomoć u sastavljanju žalbe i zastupanju pred Povjerenstvom za azil obavljaju odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za obavljanje pravne pomoći, a troškove snosi Ministarstvo unutarnjih poslova). Za provedbu Zakona o azilu u dijelu koji se odnosi na besplatnu pravnu pomoć donesen je Pravilnik o besplatnoj pravnoj pomoći (NN, br. 36/08) kojim je propisano da besplatnu pravnu pomoć mogu pružiti odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za obavljanje pravne pomoći koji se nalaze na listi pružatelja besplatne pravne pomoći, a nakon objavljenog javnog poziva. Javni poziv je objavljen 28. travnja 2008. godine, a okončan 28. svibnja 2008. godine. Na javni poziv se prijavilo 15 odvjetnika. Nakon što su se prijavili svi zainteresirani, lista pružatelja besplatne pravne pomoći je sastavljena i izvješena je na oglasnoj ploči Prihvatišta za tražitelje azila u Kutini i Prihvatnog centra za strance Ježevo. Već u Uputi su tražitelji azila obaviješteni o mogućnosti angažiranja pružatelja besplatne pravne pomoći u drugom stupnju te gdje se nalazi lista pružatelja. Isto tako, tijekom uručivanja prvostupanjske odluke, tražitelja azila se još jednom obavještava o mogućnosti izbora pružatelja pravne pomoći te o posljedicama koje za njega mogu nastati ukoliko pravodobno ne izabere pružatelja pravne pomoći.

Utrošena sredstva: Redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova te sredstava iz CARDS projekata 2004 „Reforma azila – faza II“.

95.2. Mjera: Odrediti sadržaj i način vođenja zbirke podataka o tražiteljima azila.

Nositelj: Agencija za zaštitu osobnih podataka, Ministarstvo unutarnjih poslova.

Rok: 2008. godina

Provedba: Sukladno odredbama Zakona o azilu Ministarstvo unutarnjih poslova dužno je voditi zbirke podataka uz ostale kategorije stranaca po Zakonu o azilu, i o tražiteljima azila, iskaznicama tražitelja azila, prijavi/odjavi adrese stanovanja tražitelja azila te o uzetim otiscima prstiju i fotografiranju tražitelja azila. Ministar unutarnjih poslova je o sadržaju i načinu vođenja zbirke podataka iz članka 98. Zakona o azilu donio Pravilnik o obrascima i zbirkama podataka u postupku azila (NN, br. 36/08), njime je propisan sadržaj zbirke i način njenog vođenja.

Agencija za zaštitu osobnih podataka je u Središnji registar unijela evidenciju o zbirci podataka pod nazivom „Evidencija tražitelja azila, azilanata i osoba pod privremenom zaštitom“.

Utrošena sredstva: Redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova te sredstava iz CARDS projekata 2004 „Reforma azila – faza II“, redovna proračunska sredstva Agencije za zaštitu osobnih podataka.

95.3. Mjere: Donijeti propise o smještaju tražitelja azila, stranaca pod supsidijarnom zaštitom, stranaca pod privremenom zaštitom te smještaju azilanata.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Rok: 2008. godina

Provedba: Sukladno članku 101. Zakona o azilu, ministar unutarnjih poslova uz prijedlog ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi je donio *Pravilnik o smještaju tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom* (NN, br. 36/08) kojim se propisuju način i uvjeti smještaja tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom.

Utrošena sredstva: Redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova te sredstava iz CARDS projekata 2004 „Reforma azila – faza II“.

95.4. Mjera: Uskladiti propise o sadržaju i standardima zdravstvenog pregleda tražitelja azila, stranaca pod supsidijarnom zaštitom, stranaca pod privremenom zaštitom te azilanata s međunarodnim standardima i dobrom praksom europskih zemalja.

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Rok: 2008. godine

Provedba: U tu je svrhu ministar nadležan za poslove zdravstva donio *Pravilnik o sadržaju zdravstvenog pregleda tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom* (NN, br. 39/08) kojim se propisuje sadržaj i način provedbe zdravstvenog pregleda tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

95.5. Mjera: Donijeti propise o visini novčane pomoći tražiteljima azila, strancima pod supsidijarnom zaštitom, strancima pod privremenom zaštitom te azilantima.

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Rok: 2008. godina.

Provedba: Na temelju članka 102. Zakona o azilu (NN, br. 79/07), ministar zdravstva i socijalne skrbi donio je *Pravilnik o visini novčane pomoći tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom* (NN, br. 39/08) kojim se propisuju uvjeti i postupak za priznavanje prava te visina iznosa novčane pomoći tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom.

Utrošena sredstva: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi - 21.694,85 kuna.

95.6. Mjera: Iznalaženje rješenja za reguliranje statusa i pomoći odbijenim tražiteljima azila koje nije moguće vratiti u zemlju podrijetla.

Nositelj: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova.

Rok: 2008. godina

Provedba: Tražiteljima azila koje nije moguće vratiti u zemlju podrijetla status se može regulirati sukladno odredbi članka 112. Zakona o strancima (NN, br. 79/07). Navedena odredba propisuje da strancu kojeg je zabranjeno prisilno udaljiti ili kojeg nije moguće

prisilno udaljiti zbog razloga za koji on nije odgovoran, policijska uprava može uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova odrediti privremeni ostanak na rok od šest mjeseci, a koji se iznimno može i produžiti.

Ured za ljudska prava Vlade RH, kao jedan od nositelja navedene mjere u svrhu iznalaženja rješenja za azilante koje nije moguće vratiti u zemlju podrijetla, u 2008. je godini kao jedan od prioriteta u natječaju za financijsku potporu organizacijama civilnog društva uvrstio i zaštitu prava azilanata i tražitelja azila. Na predmetnom je natječaju financiran projekt „Promocija i integracija socijalnih prava tražitelja/ica azila“ Centra za mirovne studije.

Utrošena sredstva: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske - 60.000,00 kuna.

97. Cilj: Osposobljenost službenika i djelatnika neposredno aktivnih na pitanjima provedbe azilske politike.

97.1. Mjera: Dograditi postojeći sustav obuke, obrazovanja i usavršavanja službenika za azil, policijskih službenika za nezakonite migracije i djelatnika centara socijalne skrbi.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u suradnji s organizacijama civilnoga društva, UNHCR-om, Centrom za ljudska prava.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo unutarnjih poslova obuku, obrazovanje i usavršavanje službenika za azil, policijskih službenika za nezakonite migracije i djelatnika centara socijalne skrbi obavlja kroz razne seminare, radionice u suradnji s Uredom UNHCR-a, Hrvatskim crvenim križem, Hrvatskim pravnim centrom, Centrom za mirovne studije (CMS) i Udrugom „Izazov“.

Obuka policijskih službenika granične policije o azilu se neprekidno održava na Policijskoj akademiji, u sklopu tečaja za graničnu policiju. Do kraja 2008. godine su, u sklopu navedenog tečaja, policijski službenici, koji od ranije rade na poslovima granične policije (njih 963), prošli obuku o azilu u trajanju 5 sati, a novozaposleni policijski službenici granične policije (njih 541) obuku o azilu u trajanju od 4 sata.

Također, Ministarstvo unutarnjih poslova od sredine kolovoza 2007. godine uspješno provodi CARDS 2004 Twinning projekt „Reforma azila II“. Partneri Ministarstvu unutarnjih poslova na projektu su Služba za imigraciju i naturalizaciju Kraljevine Nizozemske (IND) i Ured za imigraciju i državljanstva Republike Mađarske (OIN). Projekt ima tri sastavnice (usklađivanje zakonodavstva, unapređenje postupka azila i izgradnja kapaciteta na području azila).

U sklopu sastavnice 3 (izgradnja kapaciteta na području azila) provodi se obuka djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova koji su uključeni u postupak azila. Osim djelatnika Prihvatilišta za tražitelje azila i Odsjeka za azil, ovisno o temama, na seminarima ili radionicama sudjeluju i djelatnici drugih Uprava, osobito Uprave za granicu, UNHCR-a i nevladinih udruga. U sklopu projekta u tijeku je izrada priručnika za obuku novih djelatnika Odjela za strance i azil, priručnika za postupak prijema tražitelja azila, preporuka za voditelje postupka, priručnika za integraciju, provedbenog plana za EURODAC i DubliNet te operativnog priručnika za EURODAC i DubliNet. Službenici Odjela za strance, koji su uključeni u postupak azila, kroz CARDS projekt prošli su obuku o supsidijarnoj zaštiti i drugim oblicima komplementarne zaštite, graničnom postupku ili postupku u zračnim lukama, azilnom zakonodavstvu, otkrivanju

krivotvorenih isprava, dublinskom i EURODAC postupku i zakonodavstvu. Također će kroz projekt proći i obuku o tehnikama intervjuiranja ranjivih skupina, tehnikama intervjuiranja maloljetnika bez pratnje, obuku o procjeni vjerodostojnosti iskaza/zahtjeva i procjeni dokaza, obuku o metodama procjene starosti i o načinu postupanja s odbijenim tražiteljima azila.

Kroz projekt CARDS 2004 „Borba protiv trgovanja ljudima“ koji je provodio Ured za ljudska prava, a čija je provedba završila 30. lipnja 2008. godine, održano je 10 treninga vezanih za Specijalne operativne procedure te je provedeno obrazovanje za djelatnike svih nadležnih institucija. Poučavana je ukupno 241 osoba (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, centri za socijalni rad i državno odvjetništvo Republike Hrvatske). Kroz projekt je, u vezi s istražnim tehnikama pri otkrivanju kod trgovanja ljudima, obrazovano 40 policijskih službenika granične i krim-policije, održano je 7 treninga za službenike granične i krim-policije (poučen je ukupno 131 policijski službenik), održana su 4 treninga za djelatnike sustava socijalne skrbi i zdravstvene djelatnike (poučavane su 84 osobe: 52 djelatnika iz sustava socijalne skrbi te 32 djelatnika iz sustava zdravstvene zaštite).

Utrošena sredstva: Redovna proračunska sredstva Ministarstva unutarnjih poslova te sredstava iz CARDS projekata 2004 „Reforma azila – faza II“, 996.433,00 kune iz Projekta CARDS 2004 „Borba protiv trgovanja ljudima“ Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

12. Pravo na zdrav okoliš

107. Cilj: Omogućiti građanima prijavljivanje slučajeva povrede prava na zdrav okoliš i održivi razvoj te participativno donošenje odluka na području zaštite okoliša.

107.1. Mjera: Uspostaviti bolju suradnju nadležnih institucija s građanima putem javnih rasprava.

Nositelj: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u suradnji s organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Zakonom o zaštiti okoliša omogućen je pristup pravosuđa u pitanjima okoliša te pravo na pristup informacijama vezanim uz okoliš. Spomenutim je Zakonom, kao i Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN, br. 64/08), Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN, br. 64/08) te Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN, br. 65/08), prema izvještaju Ministarstva, u potpunosti regulirana i osigurana provedba cilja iz Nacionalnog programa. Po pitanju primjene odredbi navedenih dokumenata, koje se poglavito tiču interaktivne dimenzije između nadležnog ministarstva i javnosti, Ministarstvo zaštite okoliša je učinilo i druge korake. Web-stranica Ministarstva mjesto je na kojem se može naći mnoštvo novih obavijesti o pitanjima vezanima uz okoliš. Ministarstvo također redovito uključuje predstavnike nevladinih udruga u radne skupine stvorene radi kreiranja propisa te različitih projekata. Predstavnik Ministarstva također je sudionik radne skupine pri Uredu za udruge za izradu Kodeksa pozitivne prakse savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u oblikovanju javnih politika. U listopadu 2008. godine završio je i projekt koji se, uz financiranje od strane nizozemske vlade, provodio u

Ministarstvu, a koji se bavio direktivama Europske unije na pristup informacijama o okolišu te sudjelovanju javnosti u pitanjima okoliša. Seminari održani u okviru projekta bili su usmjereni na podizanje razine osposobljenosti službenika na području pristupanja informacijama te sudjelovanja javnosti u pitanjima okoliša. Izrađeni su i priručnici koji elaboriraju pitanja koja se tiču pristupa informacijama vezanima uz okoliš, a namijenjeni su lokalnim službenicima, predstavnicima NGO sektora i javnosti.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

13. Trgovanje ljudima

115. Cilj: Razvijati i nadograđivati suradnju tijela državne uprave i organizacija civilnoga društva na području suzbijanja trgovanja ljudima.

115.1. Mjera: Izraditi i sklopiti Memorandum o razumijevanju između Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske i organizacija civilnoga društva koje se bave problematikom suzbijanja trgovanja ljudima.

Nositelj: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

Rok: 2008.

Provedba: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske sklopio je Sporazum o suradnji s članicama mreže PETRA (Autonomna ženska kuća, Centar za građanske inicijative Poreč, Centar za razvoj civilnog društva „Delfin“, Centar za žene žrtve rata, SOS poziv u pomoć, Udruga žena Vukovar, Organizacija za integritet i prosperitet, Ženska grupa „Brod“, Ženska grupa Split, Ženska soba – Centar za seksualna prava). Navedenim se dokumentom Ured za ljudska prava obvezao da će i nadalje uključivati izabrane predstavnice mreže PETRA u rad svih nacionalnih tijela na području suzbijanja trgovanja ljudima te da će na natječaju Ureda za ljudska prava za dodjelu financijskih sredstava organizacijama civilnog društva iz sredstva državnog proračuna jedno od prioritarnih područja biti područje suzbijanja trgovanja ljudima.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

14. Sigurnost i ljudska prava

119. Cilj: Neovisan nadzor nad pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske i policijom u svrhu sprječavanja kršenja ljudskih prava.

119.1. Mjera: Osigurati i ojačati ljudska resurse Ureda pučkog pravobranitelja za provedbu nadzora.

Nositelj: nadležna tijela državne uprave u suradnji s Uredom pučkog pravobranitelja.

Rok: 2008.

Provedba: U svrhu uspostavljanja neovisnog nadzora nad pripadnicima oružanih snaga i policijom u 2008. je godini predviđeno ojačavanje snage u ljudstvu Ureda pučkog pravobranitelja kao neovisnog tijela za provedbu nadzora. Ured pučkog pravobranitelja je u 2008. godini zaposlio 6 novih službenika za savjetničke poslove. Povećanje administrativnih kapaciteta će zasigurno poboljšati provedbu nadzora u skladu s djelokrugom Ureda pučkog pravobranitelja.

Utrošena sredstva: redovna sredstva Ureda pučkog pravobranitelja.

120. Cilj: Podići razinu svijesti djelatnika Ministarstva obrane i oružanih snaga Republike Hrvatske, policije i sigurnosno-obavještajnih agencija o ljudskim pravima.

120.1. Mjera: Organizirati seminare o ljudskim pravima.

Nositelj: Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Policijskom akademijom, Vojnim učilištem Ministarstva obrane i Uredom Vijeća za nacionalnu sigurnost.

Rok: 2008.

Provedba: Ured za ljudska prava u 2008. godini je obrazovao ukupno 30 osoba održavši seminar na temu „Kako prepoznati žrtvu trgovanja ljudima“ u suradnji s Glavnim stožerom OSRH, Odjelom vojne policije u Zagrebu koji se održao u prostorima vojarnje Croatia. Nadalje, u središtu za međunarodne vojne operacije u Rakitju u veljači 2009. godine je predstojnik Ureda za ljudska prava održao predavanje o problemu trgovanja ljudima instruktorima koji vrše obuku za pripadnike hrvatskih oružanih snaga koji odlaze u mirovne misije UN-a.

Sadržaji vezani uz ljudska prava su integralni dio programa Vojnog učilišta Ministarstva obrane „Petar Zrinski“.

Utrošena sredstva: redovna proračunska sredstva Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, redovna proračunska sredstva Ministarstva obrane.

120.2. Mjera: Uključiti organizacije civilnoga društva u provedbu programa „Policija u zajednici“.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane u suradnji s organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: Ministarstvo unutarnjih poslova provodi projekt „Organizacija prevencije u lokalnoj zajednici“ usmjeren na uključivanje organizacija civilnog društva, odnosno osnivanje lokalnih odbora vijeća za prevenciju čiji su članovi osobe zadužene za sigurnost građana u pojedinoj lokalnoj zajednici. Ministarstvo se također povezalo s UNDP-om u provedbi projekta „Sigurnosti građana na lokalnoj razini“. Nastavak suradnje s UNDP-om nastavlja se kroz projekt „Uništenje za razvoj“ kojim su propisana područja intervencije kao i kritične županije, a temeljem čega će policija s lokalnom zajednicom moći projektnim prijedlozima tražiti financiranje različitih aktivnosti.

Utrošena sredstva: Ministarstvo unutarnjih poslova - 743.455,00 kuna.

III. Promicanje obrazovanja za ljudska prava u Republici Hrvatskoj

123. Cilj: Uvesti obrazovanje za ljudska prava na sve razine i u sve oblike odgoja i obrazovanja.

123.1. Mjera: Imenovati novi Nacionalni odbor za obrazovanje za ljudska prava i inovirati Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske u suradnji s odgovarajućim sveučilišnim ustanovama, Agencijom za odgoj i obrazovanje te organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: U 2008. godini je u suradnji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa s predstojnikom Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske izrađen nacrt nove Odluke o osnivanju i zadaćama Nacionalnog odbora za obrazovanje o ljudskim pravima koji će biti upućen na donošenje Vladi Republike Hrvatske. Resornim ministarstvima je upućen dopis za imenovanje svojih predstavnika u Nacionalnom odboru za obrazovanje o ljudskim pravima, a na temelju povratnih informacija iz resornih ministarstava pripremit će se Prijedlog rješenja o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Nacionalnog odbora za obrazovanje o ljudskim pravima.

U suradnji s Centrom za ljudska prava Filozofskog fakulteta izrađen je evaluacijski upitnik kojim se u prvoj polovici ove godine planira provesti evaluacijsko istraživanje o provođenju dionice Nacionalnog programa za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Izabrano je 28 osnovnih i srednjih škola s područja cijele Republike Hrvatske, a nastavnici su prošli obrazovanje za evaluaciju. Rezultati će se koristiti u svrhu inoviranja spomenutog programa.

Utrošena sredstva: provedba mjere nije iziskivala financijska sredstva.

123.2. Mjera: Unaprijediti model obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo i njegovo provođenje za pojedine razine i oblike odgoja i obrazovanja.

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u suradnji s Nacionalnim odborom za obrazovanje za ljudska prava, odgovarajućim sveučilišnim i istraživačkim ustanovama, Agencijom za odgoj i obrazovanje i organizacijama civilnoga društva.

Rok: 2008.

Provedba: U nacionalnu strategiju za izradu i razvoj Nacionalnog kurikulumu za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje te u novi kurikulum ugrađeni su ciljevi odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo kao i europski referentni okvir ključnih osposobljenosti za cjeloživotno učenje. Među osam ključnih osposobljenosti nalazi se i građanska osposobljenost čime su pripremljeni uvjeti za sustavno i kvalitetno uključivanje građanskog odgoja, koji se temelji na ljudskim pravima, u odgojno-obrazovni sustav.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, (NN, br. 87/08) članak 4., HNOS, Strategija za izradbu nacionalnoga kurikulumu te Prijedlog Nacionalnoga okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi su strateški i provedbeni dokumenti te programi koji donose organizacijski i sadržajni model stjecanja jedne od ključnih osposobljenosti: obrazovanost za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Provedbom smjernica i programskih okvira iz ovih

dokumenata osigurat će se osposobljenost mladih za djelovanje u svakodnevnom životu i radu.

Od ostalih aktivnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Agencije za odgoj i obrazovanje na području provođenja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo valja istaknuti sljedeće:

-sudjelovanje u redovitim sastancima nacionalnih koordinatora za demokratsko građanstvo pri Vijeću Europe te periodično dopunjavanje izvješća o ostvarenim rezultatima na području odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u Republici Hrvatskoj (Country profile nalazi se na web-stranici Vijeća Europe www.coe.int);

-sudjelovanje u sastancima Klastera za ključne osposobljenosti Europske komisije i u razmjeni informacija o ugrađivanju ključnih osposobljenosti za cjeloživotno učenje (među kojima i demokratskog građanstva) u odgojno-obrazovne sustave;

-suradnju s međunarodnom udrugom CIVITAS sa sjedištem u SAD-u na području razmjene stručnjaka, stručnog usavršavanja nastavnika i razvoja naprednih modela učenja za demokratsko građanstvo;

-tiskanje prijevoda priručnika Vijeća Europe „Demokratsko upravljanje školama“, 2000 primjeraka će se do kraja ove godine distribuirati školama;

-održavanje dva seminara za županijske voditelje stručnih vijeća za demokratsko građanstvo uz stalno pružanje stručne podrške sjedištima županijskih stručnih vijeća. 32 voditelja županijskih stručnih vijeća za demokratsko građanstvo održala su najmanje 64 županijska stručna skupa tijekom godine s ciljem približavanja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo nastavnicima i osposobljavanja za aktivne metode učenja i poučavanja;

-održavanje Okruglog stola s međunarodnim sudjelovanjem na temu „Ljudska prava i inkluzivna odgojno-obrazovna politika u Republici Hrvatskoj“;

-pripremanje Okruglog stola o vrijednosnom aspektu odgoja i obrazovanja u kontekstu obrazovanja za 21. stoljeće koji će biti održan početkom prosinca 2008.;

-održavanje županijske smotre i Državna smotra projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo (s međunarodnim sudjelovanjem);

-održavanje seminara/smotre s međunarodnim sudjelovanjem na temu „Od zakona u razredu prema kulturi vladavine prava i demokraciji“ (u suradnji s predstavnicima Županijskog suda u Zagrebu, predstavnicima Vrhovnog suda Republike Hrvatske te Vrhovnog suda Oregon, SAD);

-održavanje šest seminara na temu „Mirenje i miritelji u školama“ s osposobljavanjem nastavnika za nenasilno rješavanje sukoba.

Utrošena sredstva: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - 315.000,00 kuna.

Zaključak

Na temelju prethodno iznesenih podataka o provedbi pojedinih mjera može se donijeti zaključak o vrlo uspješnoj provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. već u prvoj godini provođenja.

Izuzev krupnih promjena koje su se zbile u protekloj godini na području ostvarivanja zaštite ljudskih prava građana Republike Hrvatske, kao što su primjerice donošenje Zakona o suzbijanju diskriminacije, Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći te novog Zakona o ravnopravnosti spolova, valja zaključiti kako se zbio i niz drugih pomaka koji čine potpunijim sustav zaštite ljudskih prava.

Prije svega riječ je sustavnim napredcima koji se ostvaruju pri provedbi odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na lokalnoj razini, pri podizanju razine senzibiliziranosti javnosti za različite probleme s kojima se susreću nacionalne manjine, djeca, osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine, pri reguliranju načina postupanja s određenim skupinama (primjerice azilantima i zatvorenicima) te pri uključivanju sadržaja vezanih uz ljudska prava u hrvatski obrazovni sustav.

Sukladno nuputcima iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine, nakon svake godine provedbe izrađivat će se Izvješće o napretku u provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine kako bi se pratilo izvršavanje predviđenih ciljeva.